

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdx Magistratevs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. XII. De Stipendiis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

pœna asperanda potius fuit, parcatur.

Ad profundum autem peccatorum venit, si infontes puniat, fontes impunè dimittat sciens, prudens, cum de causa ritè liquet. de culpa lata, quæ dolo comparatur, leui, leuissima in causa capitali cognoscenda iudicandaque, non finit hic locus multa dicere. hoc sanè casu vitandæ huiusmodi culpæ, valet illud Democriti, *Optimus Iudex esse iudicatur, qui citò intelligit, & lentè iudicat.*

Dixi initio huius cap. exegisse nos cursum quæ ad morem modumque iuris dicendi pertinent; ad dictionem inquam ipsam iuris. nam quod attinet ipsa causarum iura, non fuit animus ea tangere: Oceanum ingredi, tota Iuris volumina inuoluere: ea in pectoris scrinio habere Iudex debet, & causis in suum prætoriū delatis applicare: & habere, inquit Cicero *pro Cluent. in consilio legem, fidem, religionem, æquitatem: libidinem autem, & inuidiam, metum, cupiditates omnes amouere: maximi æstimare conscientiam mentis suæ, quam à diis immortalibus accepimus, quæ à nobis diuelli non potest.*

CAPVT XII.

De Stipendiis.

Quo minus per sordes iudicetur, & appellationibus materia subtrahatur, stipendia publica statuta sunt. ^{1.} *Restè à fisco dandæ.*
tot. t. C. de Annon. & capitat. Iustinianus sanè munerū capturā seuerè prohibens, à fisco stipēdia Iudicibus dari iussit: à litigatoribus accipi aliquid vetuit, præterquam Iudicibus pedaneis. *Nouella 82. c. 9. & Nouell. 15. c. 16.* vbi fere idem de defensoribus ciuitatum dicitur. & quatenus idem in Francia olim obtinuerit, bellè refert Loyseau *de off. lib. 1. c. 8.* quomodo sportulæ atque huiusmodi emolumenta pro Iudicum opera in voluendis actis, examinando partium iure, dictandisque sententiis, successerint. & sanè optandum erat, vt iure & antiquis moribus res staret. iniquissimum enim esse Cic. censet Iustitiæ mercedem petere: sed & illud tamen iniquissimum, vt labor in damno sit. Itaque dum Iustinianus fisco onus stipendiorum imposuit, fisco locuples erat, seu meliori fortunâ, seu maiore parcimoniâ, seu frugaliori œconomiâ. nam belli sumptus res eius gestæ summos etiâ fuisse plus satis arguunt. vnde & nulli salarium tribuebatur, nisi iubente Principe. *l. nulli. C. de*

de pr. ab. sal. l. 10. maturè perpensis meritis. Hodie vbiq̄ue fere terrarum Principes non sufficiunt aulicis oneribus, cū & olim domaniales redditus bellis insuper gerendis sufficerent. tributa populorū, subsidia belli, etiam in alias causas abeunt, vt vix digna Iudicum stipendia à fisco solui queant, vix dum alicubi pars aliqua nisi ex mulctis, aliisque id genus subsidiis, maxime in Gallia. vbi etiam ipsa Iudicum officia sub hasta veneunt, & qui emunt, vtinam mercaturæ suæ incremento lites non seminent! Magna profectò olim stipendia fuisse Iudicum discimus ex *tit. Cod. de Annon. & capitat.* atque aliunde passim.

2. Magistratus in provinciis cunctis instruebantur necessariis. Vetus institutum fuit, vt Resp. Præsidibus annonas, & pecoribus eorum alimenta subministraret. *l. 2. C. de curs. publ.* quin & Magistratus exeuntes mulis, tabernaculisque, & omni supellectili instruebantur. *Liu. lib. 52.* Augustus verò magistratui prouinciarum pro supellectili ac cæteris necessariis certam pecuniam numerauit. vnde vtensilia locari desierunt. ita vt postea cū Iudices promouerentur, argento, & necessariis intruerentur, mulis, vestibibus forensibus, domesticis, balnearibus, coquis, & si vxores non haberent, concubinis.

3. In officiis occisi remuneratio. Quòd si quem in exercitio officij sui occidi contingat, officium eius hæredibus relinquendum est, vt iudicatum refert in apparitoribus Loiseau, *des offices l. 1. c. 12. n. 33.* quod & decimum in militibus, *tit. de filiis officialium qui in bello moriuntur. C. lib. 12.* Hi enim qui pro Rep. ceciderunt, in perpetuum per gloriam viuere intelliguntur. *§. filiis. Inst. de excus. tut.* eiusmodi mortuorum vitam in memoria viuorum positam esse inquit Cicero *Phil. 7.*

CAPVT XIII.

De animaduersione in Iudices.

1. Magni magistratus officij tempore non accusantur. **Q**ui de appellationibus cognoscunt, sententiās emendant, nonnumquam & ipsos Iudices pro sua religione, si per dolum aut sordes eas dictauerint, aut aliàs litem fecerint suam. nam quo rectiùs iudicent, non desunt leges vltrices. quominùs tamen Auctoritas Iudicum vilesceret, eius saltem qui imperium habebat, & iubere poterat in carcerem duci, durante magistratū in jus vocari, vel accusari is non poterat. *l. 2. D. de in ius vocand.* quanquam Panicirulus in *Commentariis ad Notitiam Imperij de magistratibus municipalibus c. 8. in fin.*